

Vai Trò của Kinh Mân Côi và Việc Thực Hành của các Em Nghĩa 3, Giáo Xứ Chợ Quán, Niên Khóa 2023-2024

The Role of the Rosary and Its Practices of Children - Grade 3, Cho Quan Parish, School Year 2023-2024

Matta Nguyễn Thị Vân Anh, IHM^{1*}

¹ Học Viện Công Giáo, Việt Nam

* Email của tác giả liên hệ: mattadangvan@gmail.com

 <https://orcid.org/0009-0001-3506-2952>

 <https://doi.org/10.54855/csl.244312>

© Copyright (c) 2024 Matta Nguyễn Thị Vân Anh

Received: 17/07/2024

Revision: 17/09/2024

Accepted: 26/09/2024

Online: 28/09/2024

Tóm tắt

Nghiên cứu này nhằm khảo sát thói quen và cảm nhận của học sinh lớp Nghĩa 3 thuộc Họ đạo Chợ Quán về việc đọc kinh Mân Côi trong niên khóa 2023-2024. Mẫu nghiên cứu bao gồm các học sinh tham gia đọc kinh thường xuyên, đặc biệt vào Chúa Nhật và các tháng 5, 10 – thời điểm kính Đức Mẹ và nghỉ hè. Kết quả cho thấy, đa số các em cảm nhận được sự bình an và thanh thản sau khi đọc kinh, với ý hướng cầu nguyện chủ yếu cho gia đình. Tuy nhiên, nhiều em vẫn chưa hiểu rõ mục đích chính của kinh Mân Côi, khi việc đọc kinh cần hướng về Thiên Chúa qua Mẹ Maria. Nghiên cứu đề xuất tăng cường giáo dục ý nghĩa kinh Mân Côi và khuyến khích các em đọc kinh thường xuyên trong mọi hoàn cảnh để tạo sự gắn kết thiêng liêng bền vững với Chúa.

Từ khóa: Đọc Kinh Mân Côi, Thiếu nhi, Kính Đức Mẹ, Cầu nguyện, gắn kết thiêng liêng

Abstract

This study aims to examine the habits and perceptions of Nghia 3 students from Chợ Quán Parish regarding the recitation of the Rosary during the 2023-2024 academic year. The sample includes students who regularly participate in Rosary prayers, particularly on Sundays and during May and October – months dedicated to honoring the Virgin Mary and the summer break. The results show that most students experience peace and tranquility after praying, with the primary intention being prayers for their families. However, many students still do not fully understand the main purpose of the Rosary, which should be directed toward God through Mary. The study suggests strengthening education on the meaning of the Rosary and encouraging students to pray regularly in various situations to foster a deeper spiritual connection with God.

Keynotes: Reading Rosary, Children, Respect our Lady, prayers, spiritual connection

DẪN NHẬP

Lý do chọn đề tài

Lòng sùng kính Mẹ Maria vốn là một nét đẹp đặc trưng trong đời sống tâm linh của người Kitô hữu. Các Kitô hữu thường xuyên chạy đến với Mẹ để cầu nguyện, tìm sự nâng đỡ, ủi an. Có nhiều cá nhân cũng như các hội đoàn, hiệp hội và dòng tu đã chọn sống theo linh đạo của Mẹ, nhờ Mẹ che chở, dẫn dắt...

Các tín hữu sùng kính và chạy đến với Mẹ không phải vì Mẹ quyền năng hơn Thiên Chúa nhưng là để “nhờ Mẹ mà đến với Chúa- *Ad Jesum per Mariam*” vì Mẹ là Mẹ Thiên Chúa, là mẫu gương thánh thiện tuyệt vời và là trung gian giữa Chúa Giêsu- Con yêu dấu của Mẹ với nhân loại. Chính Mẹ sẽ cầu thay nguyện giúp cho họ trước mặt Thiên Chúa.

Lòng sùng kính Mẹ Maria của người Kitô hữu không chỉ thể hiện trong các cử hành phụng vụ về Đức Mẹ¹ hay trong các hình thức đạo đức bình dân² nhưng còn được thể hiện cách cụ thể qua các kinh nguyện như: Kinh Lạy Nữ Vương, Kinh Hầy Nhớ, Kinh Trông Cây, Kinh Lạy Nữ Vương; Kinh Truyền Tin, Kinh Nữ Vương Thiên Đàng..., và nhất là qua lời kinh quen thuộc là kinh Kính Mừng và chuỗi Mân Côi. Thật thế, việc đọc kinh Kính Mừng và lần chuỗi Mân Côi từ lâu đã trở thành một phần trong đời sống tâm linh của người Kitô hữu vì đây không chỉ là một hình thức tôn vinh Mẹ Maria mà còn suy gẫm các biến cố chính trong cuộc đời Chúa Giêsu qua đôi mắt và con tim của Mẹ.³

Ý thức được vai trò của kinh Mân Côi trong đời sống người tín hữu nói chung cũng như với các em Giáo lý lớp Nghĩ 3, giáo xứ Chợ Quán nói riêng, người viết quyết định thực hiện việc khảo sát với đề tài: “Vai Trò Của Kinh Mân Côi Và Việc Thực Hành Đối Với Các Em Nghĩ 3, Giáo Xứ Chợ Quán, Niên Khóa 2023-2024”

Mục đích nghiên cứu

Là người trực tiếp chịu trách nhiệm dạy giáo lý cho các em Nghĩ 3 trong năm học 2023-2024 và là người yêu mến việc lần chuỗi Mân Côi, người viết thực hiện đề tài này với mong muốn tìm hiểu về mức độ hiểu biết, thực hành và cảm nghiệm của các em ở độ tuổi thanh thiếu niên mà cụ thể là các em giáo lý lớp Nghĩ 3- giáo xứ Chợ Quán về việc đọc kinh Mân Côi để có thể đánh giá đúng thực trạng và đưa ra những gợi ý thực hành thiết thực hơn.

Câu hỏi nghiên cứu

Với các mục đích trên, bảng khảo sát được thiết kế xoay quanh ba câu hỏi chính như sau:

1. Khi đọc kinh Mân Côi, các em thiếu nhi nghĩ mình đang cầu nguyện với ai?
2. Các em thiếu nhi thực hành việc đọc kinh Mân Côi như thế nào?
3. Cảm nhận của các em thiếu nhi sau khi đọc kinh Mân Côi?

¹ Các ngày lễ kính Đức Mẹ như: lễ Mẹ Thiên Chúa (01/01), lễ Đức Mẹ dâng Chúa Giêsu trong đền thánh (02/02), lễ Đức Mẹ Lộ Đức (14/02), lễ Đức Mẹ Fatima (13/05), lễ Đức Mẹ Thăm Viếng (31/05), lễ Đức Mẹ Hồn Xác Lên Trời (15/08), lễ sinh nhật của Đức Maria (08/09), lễ Đức Maria vô nhiễm nguyên tội (08/12) ...

² Các hình thức đạo đức bình dân tôn kính Đức Mẹ như: tôn kính ảnh tượng Đức Mẹ, kiệu Đức Mẹ, dâng hoa cho Mẹ, mặc áo Đức Mẹ, hành hương kính Đức Mẹ, tham gia các hội nhóm kính Đức Mẹ...

³ x. Phan Tấn Thành, *Đời Sống Tâm Linh VII- Cầu Nguyện Kitô Giáo: Lịch Sử & Thần Học* (Phương Đông, 2015), 293. & Phan Tấn Thành, “Có Bao Nhiêu Cách Đọc Kinh Chuỗi Mân Côi?”, *Trung Tâm Học Vấn Đa Minh*, Ngày 24 tháng Chín, 2018, truy cập ngày 29 tháng Năm, 2024, <https://catechesis.net/co-bao-nhieu-cach-doc-kinh-chuoi-man-coi/>

Cơ Sở Lý Luận

Lịch sử hình thành kinh Kính Mừng và kinh Mân Côi

Kinh Mân Côi bắt nguồn từ kinh Kính Mừng và trải qua một lịch sử lâu dài. Quả thế, từ lời truyền tin của sứ thần Gabriel: “Mừng vui lên, hỡi Đấng đầy ân sủng, Đức Chúa ở cùng bà”⁴ và lời của bà Elisabeth: “Em được chúc phúc hơn mọi người phụ nữ, và người con em đang cưu mang cũng được chúc phúc”⁵ mà phần đầu của kinh Kính Mừng được hình thành.⁶ Đến giữa thế kỷ thứ XII tên “Giêsu” được thêm vào phần này.⁷ Phần thứ hai của kinh được thêm vào ở khoảng thế kỷ XIV⁸ với hình thức đơn giản đầu tiên là lời khấn nài “*Sancta Maria, ora pro nobis*- Thánh Maria, cầu cho chúng tôi;” dần dần, người ta thêm vào một số ý cầu nguyện nữa nhưng bản chất và yếu tính vẫn dựa vào Kinh Thánh.⁹ Đến thế kỷ XVI, khi Đức Piô V thực hiện những quyết định của công đồng Trentô (năm 1568) về việc cải tổ phụng vụ và sách lễ Roma thì cũng chính thức ấn định hình thức của kinh Kính Mừng trong toàn thể Hội Thánh.¹⁰ Như thế, kinh Kính Mừng đã trải qua hơn mười lăm thế kỷ mới đạt được hình thức và nội dung như chúng ta đang sử dụng hiện nay; riêng bản dịch Việt ngữ, theo học giả Nguyễn Cung Thông, nó đã trải qua đến ba thế kỷ mới có được bản văn như chúng ta đang dùng hiện nay.¹¹

Mỗi khi đọc kinh Kính Mừng, các tín hữu ít đọc riêng một kinh nhưng thường là ba kinh, hoặc đọc xen vào trong kinh Truyền Tin, và phổ biến nhất là đọc trong Chuỗi Mân Côi.¹² Chuỗi Mân Côi bắt nguồn từ thói quen đọc 150 kinh Kính mừng kính Đức Mẹ- còn gọi là bộ thánh vịnh kính Đức Mẹ¹³ của các đan sĩ Xitô Ái Nhĩ Lan vào thế kỷ XI- XII sau khi đã đọc 150 kinh Lạy Cha để thay thế 150 Thánh Vịnh (vì họ không biết đọc các giờ kinh thần vụ bằng Latinh nên được phép thay thế bằng 150 kinh Lạy Cha)¹⁴ và dùng những sợi dây thắt nút để đếm các kinh.¹⁵ Theo thời gian, người ta gộp kinh Lạy Cha và kinh Kính Mừng lại, nghĩa là đọc một kinh Lạy Cha, 50 kinh Kính Mừng và vẫn giữ các hình thức của kinh phụng vụ, gồm: giáo đầu, cử chỉ, vịnh tụng ca và đọc vào buổi sáng, trưa, chiều hết 150 kinh Kính Mừng. Cuối thế kỷ XIV, mỗi

⁴ Lc 1,28.

⁵ Lc 1,42.

⁶ Cả hai đều phát xuất từ Tin Mừng Luca nhưng vào thế kỷ thứ V, hai lời này mới được kết hợp với nhau. [x. Phan Tấn Thành, *Đời Sống Tâm Linh VII- Cầu Nguyện Kitô Giáo: Lịch Sử & Thần Học*, 287]

⁷ x. Phan Tấn Thành, “Kinh Kính Mừng - Kinh Mân Côi - Nguồn gốc và lịch sử phát triển,” *Sách Công Giáo*, ngày 3 tháng Mười, 2021, truy cập ngày 30 tháng Năm, 2024, <https://sachcong giao.vn/bai-viet/kinh-man-coi-kinh-kinh-mung-nguon-goc-va-lich-su-phat-trien>

⁸ x. Phan Tấn Thành, *Đời Sống Tâm Linh VII- Cầu Nguyện Kitô Giáo: Lịch Sử & Thần Học*, 288.

⁹ x. John Trigilio, Kenneth D. Brighenti, *The Catholicism Answer Book- The 300 Most Frequently Asked Questions*, (Naperville, Illinois: Sourcebooks, Inc., 2007), 246.

¹⁰ x. Phan Tấn Thành. *Magnificat Thánh Mẫu Học*, 249 & Phan Tấn Thành, *Đời Sống Tâm Linh VII- Cầu Nguyện Kitô Giáo: Lịch Sử & Thần Học*, 288.

¹¹ x. Nguyễn Cung Thông, “Tiếng Việt Từ Thời Lm De Rhodes – Các Khuynh Hướng Dịch Tiếng Nước Ngoài Ra Tiếng Việt: Trường Hợp Bản Kinh Kính Mừng” (Phần 26), *Nghiên Cứu Lịch Sử*, ngày 4 Tháng Một, 2021, truy cập ngày 5 tháng 6, 2024, https://nghienculichsu.com/2021/01/04/tieng-viet-tu-thoi-lm-de-rhodes-cac-khuynh-huong-dich-tieng-nuoc-ngoai-ra-tieng-viet-truong-hop-ban-kinh-kinh-mung-phan-26/#_ftnref1

¹² x. Phan Tấn Thành, *Đời Sống Tâm Linh VII- Cầu Nguyện Kitô Giáo: Lịch Sử & Thần Học*, 289.

¹³ Lúc này kinh Kính Mừng mới chỉ có phần đầu mà thôi.

¹⁴ x. Peter M.J. Stravinskis, *Lời Kinh Cổ Xưa, Thế Giới Hiện Đại: Cuốn Sách về Đức Maria* (Tôn Giáo, 2010), 175-176.

¹⁵ x. Phan Tấn Thành, *Đời Sống Tâm Linh VII- Cầu Nguyện Kitô Giáo: Lịch Sử & Thần Học*, 290.

50 kinh Kính Mừng này lại được các tu sĩ dòng Brunô chia làm năm chục, với năm kinh Lạy Cha đứng đầu mỗi chục.¹⁶

Vào thế kỷ XV, cha Alain de la Roche đã phân chia 150 kinh Kính Mừng làm ba phần và thêm vào phần suy ngắm các mầu nhiệm về cuộc đời Chúa Giêsu là Nhập thể, Tử nạn và Vinh quang của Người; sau mỗi kinh Kính Mừng lại thêm một ý tưởng để suy niệm về cuộc đời Chúa Giêsu.¹⁷ Năm 1521, cha Alberto da Castello đã làm đơn giản hóa bằng cách chia ba mầu nhiệm lớn thành 15 mầu nhiệm nhỏ.¹⁸ Năm 1569, với sắc chỉ *Consueverunt Romani Pontifices*, đức thánh cha Pio V đã chuẩn hóa về nội dung và hình thức Kinh Mân Côi với 15 mầu nhiệm, mỗi mầu nhiệm gồm 1 Kinh Lạy Cha, 10 Kinh Kính Mừng¹⁹ và 1 Kinh Sáng Danh.²⁰ Như thế, từ nền tảng Kinh Thánh, trải qua mười sáu thế kỷ, kinh Kính Mừng và chuỗi Mân Côi được hình thành với trọng tâm chuyển từ Đức Maria sang Chúa Giêsu. Khi đọc kinh Mân Côi chính là lúc các Kitô hữu cùng với Mẹ suy gẫm và sống các mầu nhiệm cuộc đời Chúa Giêsu.

Huấn quyền về kinh Mân Côi

Kinh Mân Côi đã được hình thành trong một khoảng thời gian tương đối dài trong lịch sử Giáo Hội và có một vị trí ưu việt trong đời sống người Kitô hữu, vì thế có rất nhiều tài liệu huấn quyền trước và sau công đồng Vaticano II bàn về lời kinh này.²¹ Tuy nhiên, trong giới hạn, bài viết chỉ nêu ra ba tài liệu huấn quyền tiêu biểu sau công đồng Vaticano II, đó là: tông huấn *Marialis Cultus* (1974) của đức thánh cha Phaolô VI, Sách Giáo Lý của Hội Thánh Công Giáo (1992), tông thư *Rosarium Virginis Mariae* (2002) của đức giáo hoàng Gioan Phaolô II.

Thứ nhất là tông huấn *Marialis Cultus* của đức thánh cha Phaolô VI (ban hành ngày 02/02/1974): Trong tông huấn này, Đức thánh cha Phaolô VI đã khẳng định rằng kinh Mân Côi là tóm lược của toàn Tin Mừng, là kinh nguyện Phúc Âm.²² Tông huấn còn khẳng định rằng việc đọc kinh Mân Côi là một phương thức cầu nguyện rất được khuyến khích trong các giờ cầu nguyện chung của gia đình vì nó đơn giản và dễ thực hành.²³

Thứ hai là Sách Giáo Lý của Hội Thánh Công Giáo: Sách này có nhiều số nói về kinh Mân Côi. Cụ thể, số 971 của sách giáo lý lấy lại lời khẳng định của đức thánh cha Phaolô VI trong tông huấn *Marialis Cultus* rằng kinh Mân Côi chính là “bản tóm lược toàn bộ Tin Mừng.” Tiếp đến, số 2673 của sách Giáo Lý khẳng định rằng mọi lời cầu nguyện của chúng ta đều hướng về Thiên Chúa Ba Ngôi, nhưng chúng ta có thể hiệp thông với Đức Maria- Thánh Mẫu của Thiên Chúa²⁴ để dâng lời ngợi khen và cầu khẩn lên Thiên Chúa, điều này được thể hiện rõ nét qua kinh Kính Mừng. Thật thế, nơi kinh Kính Mừng, chúng ta thấy rõ hai động thái của cầu nguyện là: (1) ngợi khen Chúa vì những điều Người làm cho Mẹ và qua Mẹ cho tất cả nhân loại; (2) dâng lên

¹⁶ x. Peter M.J. Stravinskias, *Lời Kinh Cổ Xưa, Thế Giới Hiện Đại: Cuốn Sách về Đức Maria*, 176.

¹⁷ x. Phan Tấn Thành, *Đời Sống Tâm Linh VII- Cầu Nguyện Kitô Giáo: Lịch Sử & Thần Học*, 291.

¹⁸ x. Phan Tấn Thành, *Đời Sống Tâm Linh VII- Cầu Nguyện Kitô Giáo: Lịch Sử & Thần Học*, 292.

¹⁹ Kinh Kính Mừng lúc này cũng được chuẩn nhận với hai phần như hiện nay.

²⁰ x. Phan Tấn Thành, “Có Bao Nhiêu Cách Đọc Kinh Chuỗi Mân Côi?”

²¹ Có đến hơn 100 Tông Thư, Tông Sắc, Thông Điệp, Tài liệu nói về Kinh Mân Côi, trong đó có 38 Tông Thư, Tông Sắc, Thông điệp được cho là quan trọng hơn cả. [x. Trần Khắc Khoan, “Học Thuyết Kinh Mân Côi (The Teaching of the Holy Rosary),” *Trung Tâm Học Vấn Đa Minh*, ngày 23, tháng Chín, 2018, truy cập ngày 6 tháng Sáu, 2024, <https://catechesis.net/hoc-thuyet-kinh-man-coi-the-teaching-of-the-holy-rosary/>

²² x. Đức giáo hoàng Phaolô VI, *Tông huấn Marialis Cultus*, số 42, 46.

²³ x. Đức giáo hoàng Phaolô VI, *Tông huấn Marialis Cultus*, số 54.

²⁴ x. *Giáo lý của Hội Thánh Công Giáo*, Ủy Ban Giáo Lý Đức Tin trực thuộc Hội đồng Giám Mục Việt Nam chuyển dịch (Hà Nội: Tôn Giáo, 2016), số 2673.

Mẹ những lời cầu khẩn và ca ngợi.²⁵ Trong phần thứ nhất của kinh Kính Mừng, chúng ta lặp lại lời chào của thiên thần Gabriel và của bà Elisabeth như một lời tôn vinh Chúa vì những điều Người đã làm cho Mẹ, và qua Mẹ Người làm cho nhân loại. Với phần thứ hai, chúng ta nhìn nhận mình là kẻ tội lỗi và xin Mẹ chuyển cầu cho chúng ta lúc này và trong giờ chết như Mẹ đã hiện diện với Đức Giêsu trong những giờ phút cuối cùng của Người trên thập giá. Chính vì những đặc điểm này mà ở thời Trung Cổ bên Tây phương, việc cầu nguyện bằng kinh Mân Côi nổi lên như một phương thức bình dân thay thế cho Giờ Kinh phụng vụ.²⁶

Thứ ba là tông thư *Rosarium Virginis Mariae* (ban hành ngày 16/10/2002) của đức giáo hoàng Gioan Phaolô II: Không dừng ở việc lặp lại nội dung các văn kiện trước đó và của sách Giáo Lý Hội Thánh Công Giáo, tông thư này đã mở ra hướng mới trong đạo lý và trong việc thực hành đọc kinh Mân Côi. Cụ thể, tông thư nhấn mạnh chiều kích chiêm ngưỡng các mầu nhiệm cuộc đời Chúa Giêsu, khuyến khích nối kết việc lần chuỗi Mân Côi với suy ngẫm Lời Chúa. Với tông thư này, đức thánh cha đã thêm vào mầu nhiệm *Năm Sự Sáng*, suy niệm về những sự kiện chính trong cuộc đời công khai Chúa Giêsu, gồm: Chúa Giêsu chịu phép rửa tại sông Giođan- làm phép lạ tại tiệc cưới Cana- rao giảng Nước Thiên Chúa- biến hình trên Núi Tabor- lập Bí tích Thánh Thể.²⁷ Trong tông thư này, đức giáo hoàng cũng khuyến khích sự linh hoạt trong cách lần chuỗi Mân Côi, nhất là cầu nguyện bằng kinh Mân Côi theo hình thức *Lectio divina* với bốn bước: Lắng nghe Lời Chúa- Thỉnh lặng- Cầu nguyện (1 kinh Lạy Cha, 10 kinh Kính Mừng)- Chiêm ngắm (kinh Sáng Danh).²⁸ Như thế, nếu được đọc một cách có ý thức thì chính kinh Mân Côi sẽ làm khơi nên nơi người tín hữu sự tuôn trào tình yêu Thiên Chúa vì tuy lặp đi lặp lại các nội dung giống nhau nhưng người đọc vẫn cảm thấy mới mẻ trong cảm xúc mỗi khi đọc lời kinh này.²⁹

Như thế, ý thức được vai trò đặc biệt của kinh Mân Côi trong đời sống người tín hữu, các tài liệu huấn quyền đã không ngừng cổ vũ việc đọc Kinh Mân Côi như là phương thế cầu nguyện và kết hợp với Chúa trong đời sống thường ngày của người Kitô hữu. Những điều huấn quyền hướng dẫn, cổ vũ và mong đợi cho các Kitô hữu thì cũng được áp dụng cho cả các em Giáo lý lớp Nghĩa 3 của giáo xứ Chợ Quán.

Phương Pháp Nghiên Cứu

Bối cảnh và mẫu nghiên cứu

Nghiên cứu này được thực hiện vào cuối tháng 5 năm 2024 tại giáo xứ Chợ Quán- tổng giáo phận tp. Hồ Chí Minh. Số mẫu nghiên cứu cho đề tài này là 20 em lớp Nghĩa 3 của giáo xứ³⁰ với độ tuổi từ 14 đến 19, đã học xong *Giáo lý Bao Đòng 4* của Chương Trình Trình Thăng Tiến Thiếu Nhi Thánh Thể, Cấp III, Ngành Nghĩa của tổng giáo phận và được tuyên hứa Bao Đòng- Rước Lễ Trọng Thể vào ngày 2 tháng 6 năm 2024.³¹

²⁵ x. *Giáo lý của Hội Thánh Công Giáo*, Ủy Ban Giáo Lý Đức Tin trực thuộc Hội đồng Giám Mục Việt Nam chuyển dịch, số 2675- 2676.

²⁶ *Giáo lý của Hội Thánh Công Giáo*, Ủy Ban Giáo Lý Đức Tin trực thuộc Hội đồng Giám Mục Việt Nam chuyển dịch, số 2678.

²⁷ x. Đức giáo hoàng Gioan Phaolô II, *Tông Thư Kinh Mân Côi (Rosarium Virginis Mariae)*, số 19, 21.

²⁸ x. Đức giáo hoàng Gioan Phaolô II, *Tông Thư Kinh Mân Côi (Rosarium Virginis Mariae)*, số 26-38.

²⁹ x. Đức giáo hoàng Gioan Phaolô II, *Tông Thư Kinh Mân Côi (Rosarium Virginis Mariae)*, số 26.

³⁰ Một số em ở xa khu vực của họ đạo Chợ Quán như quận 7, quận 8, quận 9 nhưng vẫn tham gia sinh hoạt và học giáo lý tại họ đạo Chợ Quán (quận 5).

³¹ Trình độ học vấn ngoài đời của các em này là từ lớp 8 đến đại học năm I.

Thiết kế nghiên cứu

Để thực hiện đề tài này, người viết chọn phương pháp nghiên cứu định lượng, cụ thể là thiết kế bảng hỏi trên Google Biểu mẫu và gửi đường link cho các em trả lời trực tuyến để thu thập thông tin, sau đó phân tích, tổng hợp và đánh giá thông tin thu thập được.

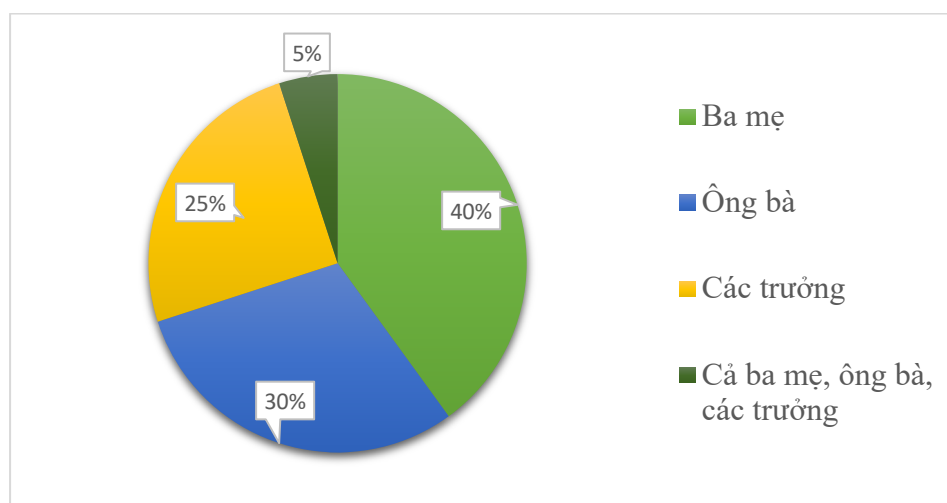
Trong bảng hỏi trực tuyến này, ngoài các câu hỏi thu thập thông tin cơ bản về email, năm sinh, trình độ học vấn, thì có 13 câu hỏi chính xoay quanh mức độ hiểu biết, thực hành và cảm nghiệm của các em về việc đọc kinh Mân Côi. Các câu hỏi này có hình thức trả lời đa dạng để thu thập thông tin như: chọn một trong số các đáp án (luôn có đáp án là “mục khác” để các em bổ sung ý trả lời khác với những đáp án sẵn có), câu hỏi dạng lưới, câu hỏi mở để điền câu trả lời ngắn hoặc dài.

Tiến trình thu thập dữ liệu

Sau khi hoàn thành bảng hỏi kèm lời giới thiệu, người nghiên cứu gửi đường link vào group messenger của lớp Nghĩ 3 để mỗi em trả lời. Link khảo sát được gửi đi ngày 29/5/2024 và em cuối cùng hoàn thành ngày 3/6/2024. Cả 20 em của lớp Nghĩ 3 đều tham gia cuộc khảo sát này và các bảng gửi về đều hợp lệ.

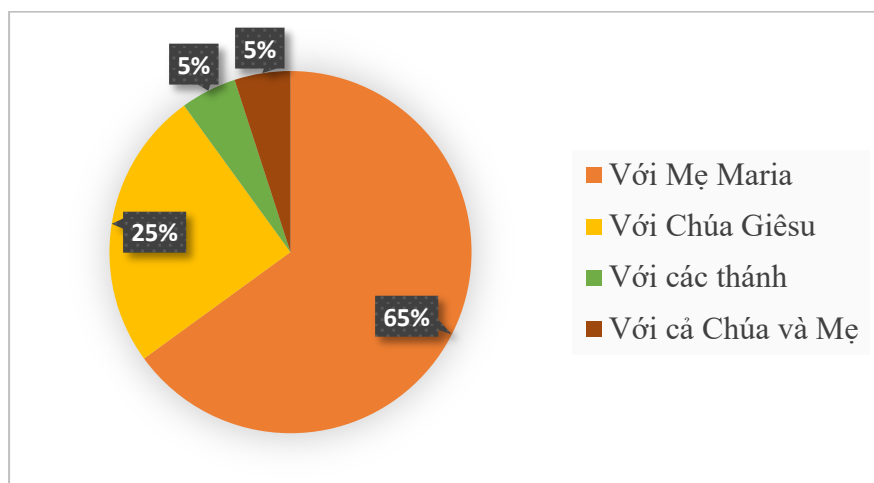
Kết Quả Khảo Sát Và Đánh Giá

Câu 1. Ai là người dạy em đọc kinh Kính Mừng hay lần chuỗi Mân Côi?

Số các em được ba mẹ và ông bà dạy đọc kinh Kính Mừng và kinh Mân Côi là 14 trên 20 em, chiếm 70%, cho thấy đa số các em lĩnh hội lời kinh này từ môi trường gia đình, từ lòng đạo đức của ba mẹ và ông bà, trong đó ba mẹ vẫn đóng vai trò quan trọng (chiếm con số cao nhất là 40%) trong việc truyền lại cho các em lòng yêu mến Chúa và Đức Mẹ qua lời kinh này. Bên cạnh 40% các em lĩnh hội và thuộc lời kinh này từ ba mẹ, 30% lĩnh hội từ ông bà, thì có 25% các em đã lĩnh hội từ các trường, xếp vị trí thứ ba; điều này cho thấy sau gia đình, các trường cũng là những người có vai trò quan trọng trong việc giáo dục đức tin, hun đúc lòng yêu mến Chúa cũng như Đức Mẹ cho các em. Như thế, chính từ hai môi trường quan trọng là gia đình và nhà thờ mà các em được nuôi dưỡng và lớn lên trong tình yêu mến Chúa và Mẹ Maria, cũng vì thế mà 5% còn lại đã thuộc lời kinh này không phải từ nguồn xa lạ nào khác nhưng là từ cả hai môi trường trên.

Câu 2. Khi đọc kinh Mân Côi, em nghĩ mình đang cầu nguyện với ai?

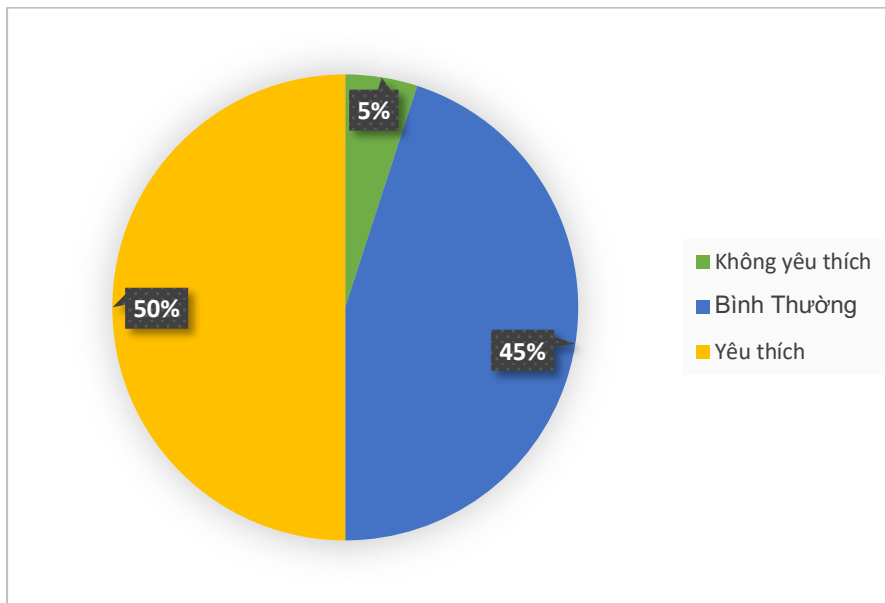

65% các em cho rằng khi đọc kinh Mân Côi là các em đang cầu nguyện với Đức Mẹ, 25% cho rằng cầu nguyện với Chúa Giêsu, chỉ có 5% cho rằng cầu nguyện với cả Chúa và Mẹ. Các con số này cho thấy mức độ hiểu biết của các em về ý nghĩa của việc lần chuỗi Mân Côi còn hạn chế. Như đã tìm hiểu ở trên, việc đọc kinh Mân Côi không chỉ là một hình thức tôn vinh Mẹ Maria mà còn là cách thức để chúng ta nhờ Mẹ mà đến với Chúa- *Ad Jesum per Mariam*; cùng với Mẹ suy gẫm các mầu nhiệm cuộc đời của Chúa Giêsu. Như vậy, điểm đến hay đối tượng cầu nguyện của chúng ta khi đọc kinh Mân Côi phải là Thiên Chúa, là Chúa Giêsu chứ không dừng lại nơi Mẹ Maria: cần phải nhấn mạnh điều này cho các em.

Câu 3. Vì sao em đọc kinh Mân Côi?

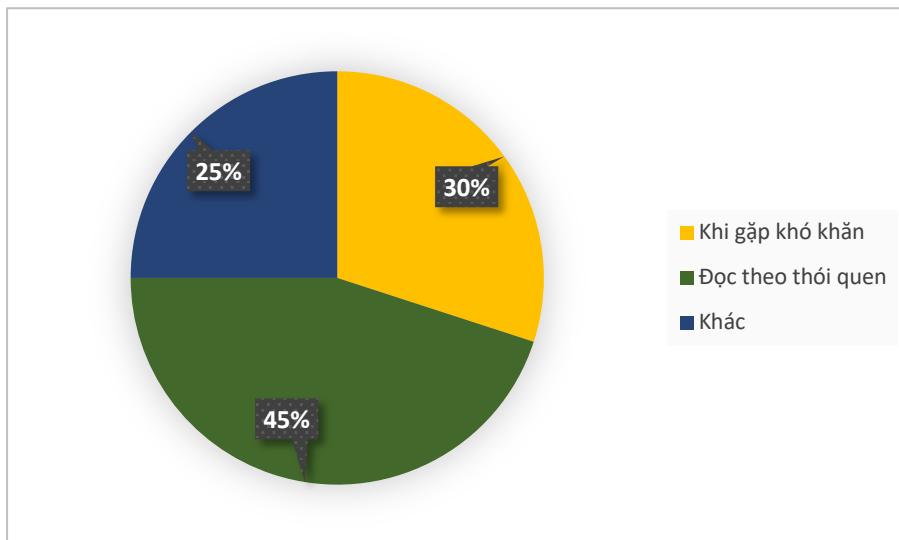
Đây là một câu hỏi mở với nhiều ý trả lời khác nhau. Một số em nói rằng mình đọc kinh Mân Côi là để cầu nguyện, nói chuyện, chia sẻ tâm sự với Mẹ Maria, nhất là “những lúc yếu lòng cần Mẹ giúp đỡ.” Có em lại muốn dùng lời kinh đó “để cầu nguyện với Mẹ Maria và với Chúa về một ngày học tập và làm việc.” Có em ý thức rằng khi đọc kinh Mân Côi, “em không chỉ cầu nguyện với Chúa nhưng còn với Mẹ Maria và Mẹ sẽ lắng nghe, chờ che và cầu bầu cho em.” Có em lại cảm nghiệm được rằng khi đọc kinh Mân Côi “em cảm thấy mình được nói lên những mong muốn mà bản thân không thể chia sẻ với những người xung quanh.” Có em lại đọc vì “muốn được gần với Chúa và Mẹ Maria hơn, cùng với đó là tôn vinh Mẹ, suy ngẫm về các giai đoạn cuộc đời của Chúa Giêsu qua năm sự Vui, Thương, Mừng, Sáng và cầu nguyện cùng Chúa và Đức Mẹ.” Có em đọc để thấy thoải mái hơn và như là cách để cầu nguyện với Chúa trước khi ngủ. Có em lại đọc vì cảm thấy bản thân được thánh hóa mỗi khi đọc kinh xong. Có em lại đọc kinh Mân Côi để cầu nguyện cho gia đình, cho các linh hồn. Có em đọc kinh “vì nghĩ mình cần cầu nguyện với Mẹ.” Có em lại đọc kinh đơn giản “vì mọi người đều đọc.” Như thế, các em đọc kinh Mân Côi với nhiều lý do và tâm tình khác nhau, nhìn chung đều mang tính tích cực, riêng một em đọc nhưng chưa có ý hướng rõ ràng mà thôi.

Câu 4. Em có yêu thích việc lần chuỗi Mân Côi không?

50% các em trong lớp yêu thích việc lần chuỗi Mân Côi cho thấy thực hành này vẫn chiếm một vị trí đặc biệt trong lòng các em ở độ tuổi thanh thiếu niên. 45% còn lại thì cảm nhận ở mức bình thường, nghĩa là không có sự yêu mến đặc biệt nào trong việc lần chuỗi Mân Côi, có lẽ vì các em dành thời gian và tâm trí cho nhiều điều đang chi phối như học tập, bạn bè, những xáo trộn của tuổi mới lớn... và nhất là đời sống đức tin của các em chưa thật sâu sắc. Vì điều này, chúng ta cũng không ngạc nhiên khi thấy có 5% trả lời không yêu thích việc lần chuỗi Mân Côi.

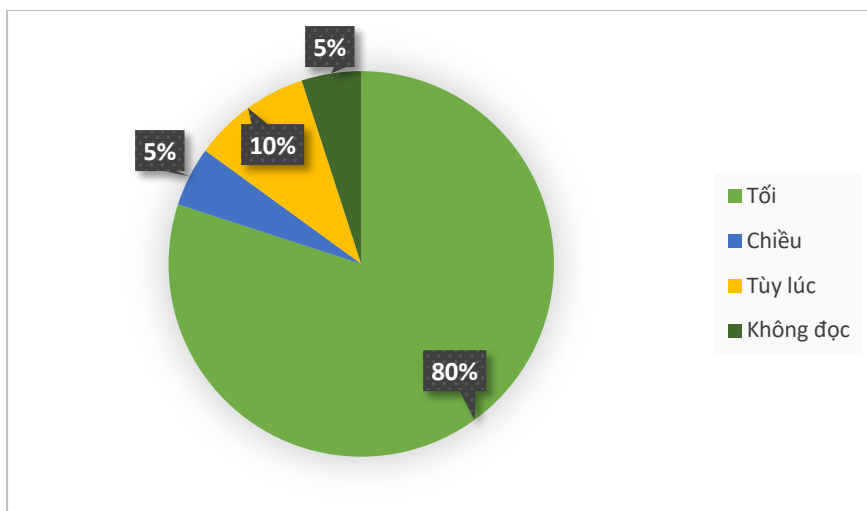
Câu 5. Em thường đọc kinh Mân Côi khi nào?

Với câu hỏi “Em thường đọc kinh Mân Côi khi nào?”, người khảo sát đưa ra các chọn lựa là: khi vui, khi buồn, khi gặp khó khăn, đọc theo thói quen và chọn lựa khác vì dự tính rằng các em sẽ có nhiều câu trả lời khác nữa. Và quả như thế, 25% các em có câu trả lời với các thời điểm phong phú: đọc khi buồn, khi gặp khó khăn, đọc theo thói quen, đọc trước khi ngủ, đọc mỗi khi có dịp và tất cả các trường hợp trên. 45% các em trả lời là đọc theo thói quen, chiếm số phần trăm cao nhất. Để hình thành thói quen thì các em phải trải qua quá trình tập luyện; và có thể nói rằng gia đình và nhà thờ là hai môi trường chính giúp các em hình thành thói quen này. 30% các em thường đọc kinh Mân Côi khi gặp khó khăn cho thấy lời kinh này cũng là

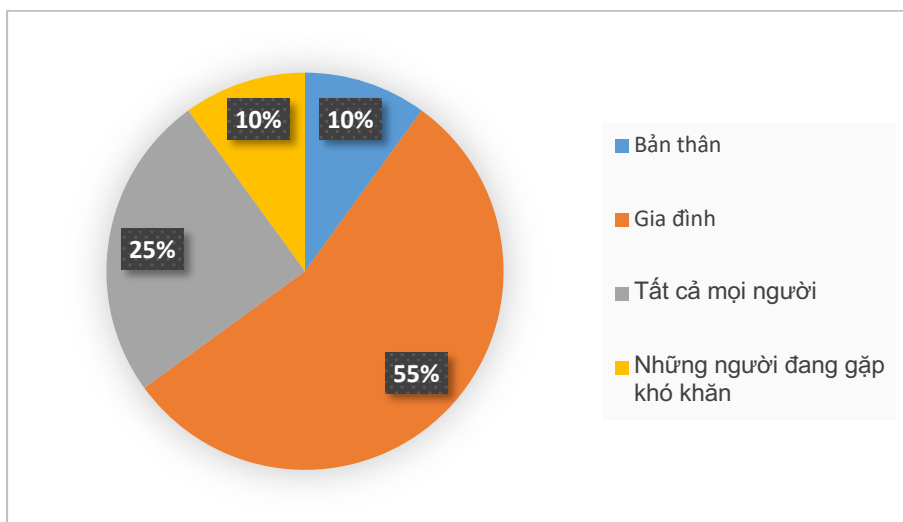
phương thế để các em bám víu và cầu nguyện trong những lúc gian nan, khốn khó. Không có em nào trả lời là đọc kinh Mân Côi khi vui, cho thấy tâm tình tạ ơn bằng việc đọc kinh Mân Côi khi có niềm vui vẫn chưa được hình thành nơi các em.

Câu 6. Em thường đọc kinh Mân Côi lúc nào trong ngày?

Có đến 80% số em thường đọc kinh Mân Côi vào buổi tối, đây là điều dễ hiểu vì các lý do sau đây: Thứ nhất, việc đọc kinh Mân Côi vào buổi tối là một truyền thống lâu đời đối với người Kitô hữu, dịp để các thành viên trong gia đình sum vầy, gắn kết và cùng nhau cầu nguyện. Thứ hai, buổi tối thường là thời điểm yên tĩnh sau một ngày dài bận rộn, tạo điều kiện thuận lợi cho việc tập trung tâm trí để cầu nguyện và suy ngẫm sâu hơn về lời kinh Mân Côi. Thứ ba, việc đọc kinh Mân Côi vào buổi tối như một lời cầu nguyện kết thúc ngày sống, đồng thời khiến tâm hồn thanh thản, bình an chìm vào giấc ngủ. Bên cạnh các em thường đọc kinh Mân Côi vào buổi tối thì có 15% các em đọc vào buổi chiều hay tùy lúc chứng tỏ các em vẫn có sự linh hoạt trong giờ đọc kinh Mân Côi chứ không nhất thiết là đọc vào buổi tối.

Câu 7. Khi đọc kinh Mân Côi, em có ý cầu nguyện cho ai?

Đa số các em đọc kinh Mân Côi với ý thức cầu nguyện cho gia đình, số lượng này chiếm 55%. 25% các em đã mở rộng phạm vi cầu nguyện ra ngoài môi trường gia đình bằng việc hướng đến những người khác nữa, và nhất là có 10% đã biết ý thức dùng lời kinh Mân Côi để cầu nguyện cho những người đang gặp khó khăn.

Câu 8. Em thuộc các màu nhiệm nào của kinh Mân Côi?

	Năm sự Vui	Năm sự Thương	Năm sự Sáng	Năm sự Mừng
Ngắm thứ nhất	11	4	1	2
Ngắm thứ hai	7	1	1	2
Ngắm thứ ba	7	2	1	1
Ngắm thứ tư	7	2	0	2
Ngắm thứ năm	7	1	0	2

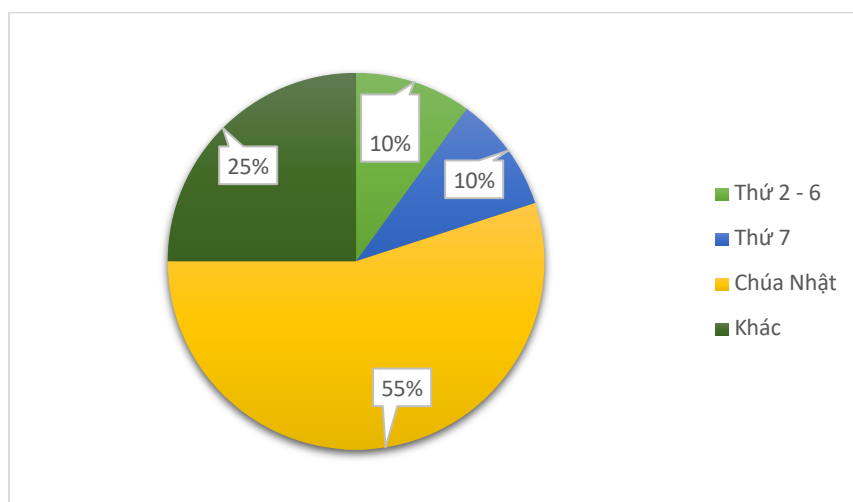
* Ghi chú: Các con số chính là số lượng các em thuộc ngắm này.

Câu hỏi này được thiết kế ở dạng lưới, cho phép các em có thể chọn nhiều mục nhưng cũng có thể không chọn mục nào theo đúng thực tế của các em. Các phiếu nhận về cho thấy có 11 em thuộc ít nhất một màu nhiệm, chiếm 55% (các em này có thể thuộc trọn cả năm ngắm của một hay nhiều màu nhiệm hoặc chỉ một ngắm mà thôi) và có 9 em không thuộc bất kì ngắm nào cả, chiếm 45%. Số các em không thuộc bất kỳ ngắm nào lên đến gần nửa lớp (45%), cho thấy các em chưa thường xuyên đọc các màu nhiệm Mân Côi theo ngày hoặc gặp khó khăn trong việc ghi nhớ các ngắm của bốn màu nhiệm vì chúng dễ lẫn lộn với nhau.

Còn với các em thuộc ít nhất một màu nhiệm thì đa số thuộc màu nhiệm năm sự Vui (số các em thuộc dao động từ 7 đến 11), có thể vì đây là màu nhiệm đầu tiên trong bốn màu nhiệm nên được các em thường xuyên đọc và nhớ hơn cả, nhưng cũng có thể màu nhiệm này đề cập đến Đức Mẹ nhiều hơn nên được các em thường đọc hơn. Bên cạnh đó, các em lại ít thuộc màu nhiệm năm sự Sáng (các ngắm từ thứ nhất đến thứ ba có em còn thuộc, nhưng đến ngắm thứ tư và năm thì không có em nào thuộc cả), có thể vì đây là một màu nhiệm mới được thêm vào sau này (năm 2002) nên những người lớn như ông bà, cha mẹ của các em ít thuộc hơn, và do đó các em cũng ít được nghe, được dạy nên ít thuộc.

Tuy nhiên, dù thuộc ít hay nhiều ngắm trong bốn màu nhiệm của kinh Mân Côi thì mục đích của các em vẫn là nhờ lời kinh Mân Côi mà kết nối với Mẹ và với Chúa, lời kinh này giúp nuôi dưỡng đời sống thiêng liêng của các em.

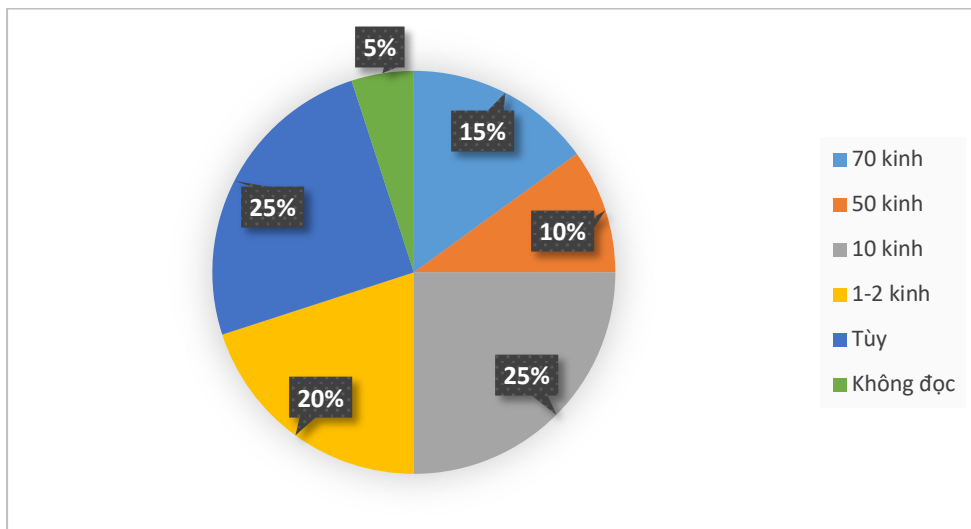
Câu 9. Trong tuần, ngày nào em đọc kinh Mân Côi nhiều nhất?

Biểu đồ cho thấy câu trả lời chiếm đại đa số là vào ngày Chúa Nhật (55%), điều này có thể giải thích với các lý do: Thứ nhất, Chúa Nhật là ngày các Kitô hữu quy tụ để cử hành phụng tự và làm các việc đạo đức, trong đó có lần chuỗi Mân Côi. Thứ hai, Chúa Nhật là ngày nghỉ nên có nhiều thời gian dành cho việc cầu nguyện hơn. Thứ ba, đọc kinh Mân Côi vào Chúa Nhật là

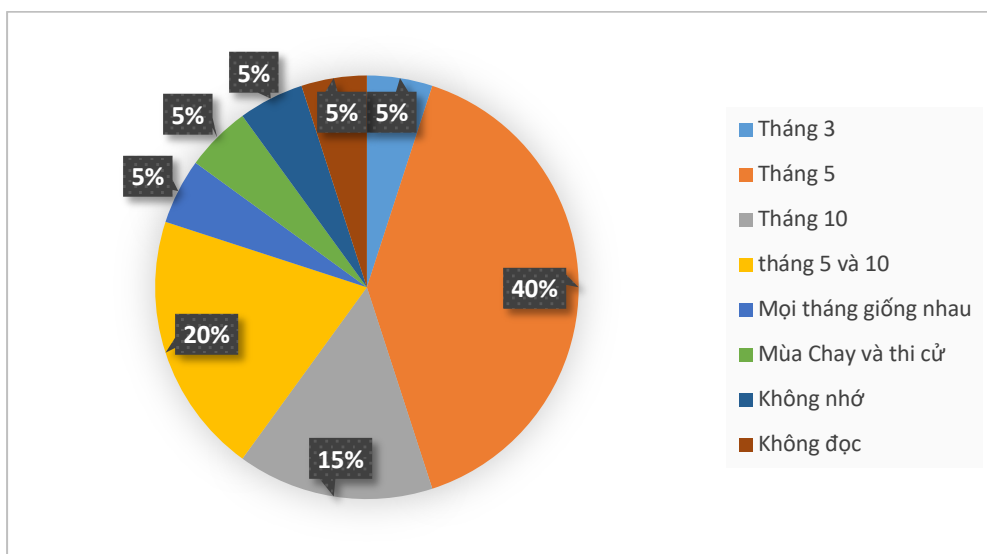
một truyền thống lâu đời của người Kitô hữu. Vì những lý do này mà chúng ta không ngạc nhiên khi đa số các em thường đọc kinh Mân Côi nhiều nhất trong ngày Chúa Nhật. 20% tiếp theo bao gồm 10% các em đọc nhiều nhất ở trong tuần (thứ hai đến thứ sáu), 10% các em đọc nhiều nhất vào cuối tuần là thứ bảy cho thấy các em đọc vào các khoảng thời gian này ít hơn hẳn so với ngày Chúa Nhật. 25% còn lại là các em đọc kinh Mân Côi nhiều hay ít tùy theo hoàn cảnh chứ không cố định, điều này cũng có nghĩa là các em cũng có thể có đọc hoặc không đọc.

Câu 10. Mỗi tuần, em đọc khoảng bao nhiêu kinh Mân Côi- Kính Mừng?

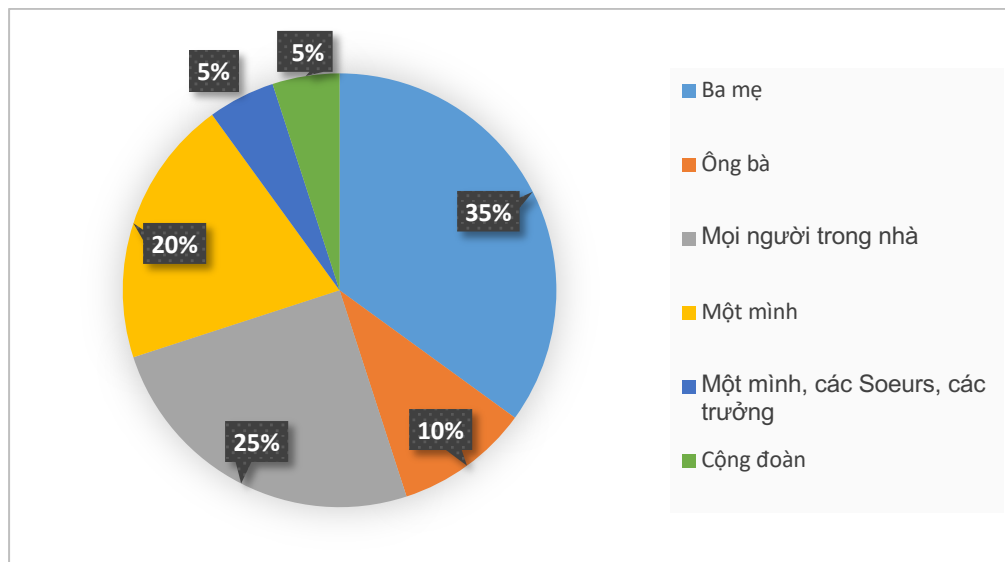
Số lượng kinh Mân Côi- Kính Mừng nhiều nhất mà các em đọc trong một tuần là 70 kinh và có 15% các em thực hiện được điều này, nghĩa là các em này thường đọc mười kinh mỗi ngày. Ngoài ra có 10% các em đọc 50 kinh mỗi tuần và 25% các em đọc 10 kinh mỗi tuần. Số các em chỉ đọc từ một đến hai kinh mỗi tuần chiếm đến 25%, nghĩa là một phần tư lớp, ngoài ra có 5% không đọc kinh Mân Côi. 25% còn lại đọc nhiều hay ít tùy tuần với số lượng không xác định. Nếu chọn bình quân mỗi tuần 7 kinh, nghĩa là mỗi ngày đọc một kinh thì có đến 30% các em không thực hiện được điều này và 25% thì tùy hoàn cảnh; điều này cũng đồng nghĩa là hơn nửa lớp có ngày không đọc một kinh Kính Mừng nào cả.

Câu 11. Trong một năm, tháng nào em đọc kinh Mân Côi nhiều nhất?

40% các em thường đọc kinh Mân Côi nhiều vào tháng 5, 15% đọc nhiều vào tháng 10 và 20% đọc nhiều vào cả tháng 5 và 10. Như thế, trong hai tháng kính Đức Mẹ thì các em thường đọc kinh Mân Côi nhiều vào tháng 5 hơn là tháng 10 có thể vì tháng 5 các em đã bắt đầu nghỉ hè, có nhiều thời gian cho việc đạo đức hơn.

Câu 12. Em thường đọc kinh Mân Côi chung với ai?

Số các em thường đọc kinh với ba mẹ chiếm tỉ lệ đông nhất với con số là 35%, xếp ở vị trí thứ hai là với mọi người trong nhà với 25% và với ông bà là 10%. Như thế, có tổng cộng 70% các em thường đọc kinh chung với những người thân trong gia đình, con số này là một tín hiệu tích cực cho thấy vai trò của gia đình trong việc truyền dạy và nuôi dưỡng đức tin cho các em, giúp các em hình thành thói quen cầu nguyện và cũng tạo sự gắn kết với các thành viên khác trong gia đình; và trong môi trường gia đình này, ba mẹ vẫn là những người đầu tiên đồng hành với các em trong đời sống thiêng liêng.

Có 20% các em đọc kinh Mân Côi một mình, điều này có thể do gia đình không có giờ kinh chung, hoặc do em đi học không đọc chung giờ với gia đình, hoặc có lí do nào khác nữa. Tuy nhiên, nó cũng cho thấy sự tự giác và kiên trì trong việc thực hành đức tin và phần nào thể hiện sự trưởng thành trong đời sống đức tin của các em. Các em này không còn phụ thuộc vào sự hướng dẫn hay nhắc nhở của cha mẹ hay người lớn nữa. Chính việc đọc kinh Mân Côi một mình cũng giúp các em phát triển mối tương quan cá vị với Thiên Chúa và vun đắp lòng yêu mến Đức Mẹ.

Câu 13. Cảm nhận của em sau khi đọc kinh Mân Côi?

Cùng với câu 3, đây cũng là một câu hỏi mở cho phép các em nêu lên cảm nhận riêng của mình. Các phản hồi của các em đa số đều mang tính tích cực. Cụ thể, nhiều em cảm thấy thanh thản, thoải mái, thư giãn, hạnh phúc, bình an, nhẹ nhõm, nhẹ lòng, ngủ ngon hơn sau khi đọc kinh... Có em chia sẻ: “sau khi đọc kinh Mân Côi, trong lòng em cảm thấy nhẹ nhàng và vui sướng, mỗi khi không ngủ được mà em đọc kinh Mân Côi thì em ngủ rất ngon và an lành!” Có em nói rằng “kinh Mân Côi giúp em gần với Mẹ Maria và với Chúa hơn;” em khác lại chia sẻ “khi đọc kinh Mân Côi giống như em đang cầu nguyện và Mẹ Maria đang ở bên cạnh;” em khác nói “cảm thấy được Mẹ Maria và Chúa Giêsu chở che, tâm trạng vui và bình an hơn” hoặc “cảm thấy nhớ về Chúa Giêsu.” Riêng một em cảm thấy bình thường sau khi đọc kinh này.

Kết Luận Và Khuyến Nghị

Khảo sát trên đây cho thấy đa số các em lớp Nghĩa 3 của Họ đạo Chợ Quán, niên khóa 2023-2024 đều yêu thích việc đọc kinh Mân Côi, chứng tỏ các em vẫn có một cảm thức đức tin sâu xa và muốn thể hiện điều đó qua lời kinh Mân Côi. Trong tuần, các em thường đọc nhiều kinh Mân Côi vào Chúa Nhật là điều dễ hiểu vì đây là ngày các Kitô hữu dành riêng để thờ phượng Thiên Chúa đồng thời cũng là ngày các em được nghỉ học ở trường nên có nhiều thời gian hơn cho các việc thiêng liêng. Còn trong năm, tháng các em đọc kinh này nhiều hơn cả là hai tháng kính Đức Mẹ là tháng 5 và 10, trong đó tháng 5 nhiều hơn vì đây là tháng các em bắt đầu nghỉ hè và giáo xứ có tổ chức đọc kinh Mân Côi theo giáo khu nên các em có dịp và được khuyến khích đọc kinh Mân Côi nhiều hơn so với các tháng khác.

Mặc dù các em có nhiều tâm tình và ý hướng khi đọc kinh này nhưng ý hướng cầu nguyện cho gia đình vẫn chiếm vị trí ưu tiên vì gia đình là nơi các em gắn bó nhất và có nhiều ưu tư hơn cả. Cảm nghiệm của các em sau khi đọc kinh rất phong phú và đều mang tính tích cực như cảm thấy thanh thản, thoải mái, bình an và hạnh phúc hơn sau khi đọc lời kinh này. Đọc kinh Mân Côi đã trở thành thói quen và được nhiều em thực hiện vào buổi tối chung với những thành viên khác trong gia đình; như thế, gia đình vẫn có vai trò quan trọng trong việc nuôi dưỡng lòng đạo đức và hình thành thói quen đọc kinh Mân Côi cho các em. Trong thời đại mà người ta đang phàm tục hóa các giá trị thiêng liêng thì việc gia đình dành thời gian để đọc kinh Mân Côi chung với nhau thật đáng trân trọng biết bao!

Tuy nhiên, khảo sát cũng cho thấy nhiều em có thói quen đọc kinh Mân Côi nhưng lại chưa thực sự hiểu biết về đối tượng hướng đến của lời kinh này, cần giúp các em hiểu thấu đáo hơn để mỗi lời kinh các em đọc thực sự có ý nghĩa và đem lại lợi ích thiêng liêng cho các em hơn. Cụ thể, cần cho các em hiểu và ý thức rằng điểm đến hay đối tượng cầu nguyện của các em khi đọc kinh Mân Côi phải là Thiên Chúa chứ không dừng lại nơi Mẹ Maria vì chúng ta nhờ Mẹ mà đến với Chúa- *Ad Jesum per Mariam*.” Khi đọc kinh Mân Côi là các em đang cùng với Mẹ suy ngẫm các mầu nhiệm cuộc đời Chúa Giêsu và áp dụng vào cuộc sống hiện tại của các em; vì thế, các em cũng cần thuộc các mầu nhiệm của kinh Mân Côi hoặc ít ra khi đọc kinh Mân Côi các em biết suy ngẫm về những gì Chúa Giêsu đã trải qua khi còn ở dưới thế hoặc suy niệm về tình yêu thương mà Chúa đã dành cho chính các em trong giây phút này.

Ngoài ra, các em cảm thấy được bình an, được nâng đỡ cùng với nhiều cảm nghiệm tích cực khác sau khi đọc kinh Mân Côi nhưng nhiều em lại chưa đọc kinh Mân Côi mỗi ngày, con số này dao động từ 30 đến 55%, vì thế cần khuyến khích các em đọc kinh Mân Côi thường xuyên hơn nữa. Các em có thể đọc mọi lúc, mọi nơi như trên đường đi học, trước khi làm bài kiểm tra, trước khi đi chơi, khi về đến nhà... chứ không cần chờ đến tối, đến giờ kinh chung hay giờ ngủ mới đọc. Có thể các em không có thời gian để đọc một lần nhiều kinh Mân Côi nhưng chỉ cần các em biết ý thức đọc một kinh mỗi khi nhớ đến Chúa và mẹ là đủ. Chính điều này sẽ giúp các em có thói quen dùng lời Kinh Mân Côi để nhờ Mẹ, cùng Mẹ và qua Mẹ mà đến với Chúa trong mọi công việc, mọi biến cố vui buồn của các em; ý thức dùng kinh Mân Côi để suy niệm và kết hợp với Chúa trong mọi việc mình làm như huấn quyền mà nhất là tông thư về kinh Mân Côi *Rosarium Virginis Mariae* (2002) của đức giáo hoàng Gioan Phaolô II đã cổ vũ và mong đợi. Chính khi đọc kinh Mân Côi cách có ý thức thì cho dù có lặp đi lặp lại một lời kinh duy nhất thì tình yêu đối với Thiên Chúa và cảm giác luôn mới mẻ đối với lời kinh này vẫn sẽ luôn dâng trào trong các em.

Tài Liệu Tham Khảo

Sách

- Kinh Thánh ấn bản 2011*. Bản dịch của Nhóm Phiên Dịch Các Giờ Kinh Phụng Vụ. Hà Nội: Tôn Giáo, 2019.
- Giáo lý của Hội Thánh Công Giáo*. Ủy Ban Giáo Lý Đức Tin trực thuộc Hội đồng Giám Mục Việt Nam chuyển dịch. Hà Nội: Tôn Giáo, 2016.
- Đức giáo hoàng Phaolô VI. *Tông huấn Marialis Cultus*. 1974.
- Đức giáo hoàng Gioan Phaolô II. *Tông Thư Rosarium Virginis Mariae (Kinh Mân Côi)*. 2002.
- Phan Tấn Thành. *Đời Sống Tâm Linh VII- Cầu Nguyện Kitô Giáo: Lịch Sử & Thần Học*. Phương Đông, 2015.
- Phan Tấn Thành. *Magnificat Thánh Mẫu Học*. Học viện Đa Minh, 2010.
- Stravinskas, Peter M.J. *Lời Kinh Cổ Xưa, Thế Giới Hiện Đại: Cuốn Sách về Đức Maria*. Tôn Giáo, 2010.
- Trigilio, John., Kenneth D. Brighenti. *The Catholicism Answer Book- The 300 Most Frequently Asked Question*. Naperville, Illinois: Sourcebooks, Inc.

Trang web

- Trần Khắc Khoan. “Học Thuyết Kinh Mân Côi (The Teaching of the Holy Rosary).” *Trung Tâm Học Vấn Đa Minh*. Ngày 23, tháng Chín, 2018. Truy cập ngày 6 tháng Sáu, 2024. <https://catechesis.net/hoc-thuyet-kinh-man-coi-the-teaching-of-the-holy-rosary/>
- Phan Tấn Thành. “Kinh Mân Côi Với Dòng Đaminh.” *Trung Tâm Học Vấn Đa Minh*. Ngày 24 tháng Chín, 2018, truy cập ngày 29 tháng Năm, 2024. <https://catechesis.net/kinh-man-coi-voi-dong-daminh/#ftnref3>
- Phan Tấn Thành. “Kinh Kính Mừng - Kinh Mân Côi - Nguồn gốc và lịch sử phát triển.” *Sách Công Giáo*. Ngày 3 tháng Mười, 2021. Truy cập ngày 30 tháng Năm, 2024. <https://sachconggiao.vn/bai-viet/kinh-man-coi-kinh-kinh-mung-nguon-goc-va-lich-su-phat-trien>
- Phan Tấn Thành. “Có Bao Nhiêu Cách Đọc Kinh Chuỗi Mân Côi?”. *Trung Tâm Học Vấn Đa Minh*. Ngày 24 tháng Chín, 2018. Truy cập ngày 29 tháng Năm, 2024. <https://catechesis.net/co-bao-nhieu-cach-doc-kinh-chuoi-man-coi/>
- Nguyễn Cung Thông. “Tiếng Việt Từ Thời Lm De Rhodes – Các Khuynh Hướng Dịch Tiếng Nước Ngoài Ra Tiếng Việt: Trường Hợp Bản Kinh Kính Mừng” (Phần 26). *Nghiên Cứu Lịch Sử*. Ngày 4 Tháng Một, 2021. Truy cập ngày 5 tháng 6, 2024. https://nghiencuulichsu.com/2021/01/04/tieng-viet-tu-thoi-lm-de-rhodes-cac-khuynh-huong-dich-tieng-nuoc-ngoai-ra-tieng-viet-truong-hop-ban-kinh-kinh-mung-phan-26/#_ftnref1

Biodata

Sor Matta Nguyễn Thị Vân Anh là tu sĩ Dòng Khiết Tâm Đức Mẹ Nha Trang, Việt Nam, và là học viên Cao Học lớp STL8 tại Học Viện Công Giáo Việt Nam.

Sister Matta Nguyễn Thị Vân Anh is a religious sister of the Congregation of the Immaculate Heart of Mary in Nha Trang, Vietnam, and a graduate student in the STL8 program at the Catholic Institute of Vietnam.